LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 45 KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO-NOVEMBER 4, 1948 VOL.-METAI XXXII

Dienos Klausimai ir Dar Šis-Tas

Pirmadienį, spalių 25 dieną, numirė buvęs LRKSA dvasios vadas, New Britain, Conn., Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Matas A. Pankus. Velionis buvo gimęs birželio 26, 1883, Kuršėnuose, Šiaulių apskrityje. Mokėsi Šiauliuose, Kauno dvasinėje seminarijoje. Atvykęs Amerikon lankė Švento Bonaventūro seminariją. Kunigu įšvęstas birželio 30, 1906. Klebonavo Forest City, Pa., Šv. Antano parapijoj; Bridgeport, Conn., Šv. Jurgio parapijoje; New Haven, Conn., Šv. Kazimiero parapijoje. 1940 metais vasario mėnesį buvo paskirtas į New Britain, Conn. Šv. Andriejaus parapijon ir čia klebonavo iki mirties. Susivienymo dvasios vadu išrinktas 25-tam seime įvykusiam birželio 7-9 dienomis, 1910 m., Plymouth, Pa. Velionis taipgi buvo aktyvus kitų lietuvių katalikų centralinių organizacijų veikėjas. Jis yra buvęs moksleiviams ir studentams šelpti "Motinėlės" draugijos pirmininku ir sekretorium, Kunigų Vienybės iždininku ir sekretorium. Velionis buvo karštas lietuvis patrijotas ir daug yra dirbęs savo senosios tėvynės Lietuvos gerovei. Dėl kunigo Pankaus mirties pareiškiame giliausią užuojautą velionies giminėms ir buvusiems jo parapijiečiams!

* * *

Spalių 28-tą Sovietų oficiozas "Pravda" išspausdino raudonųjų caro Stalino pareiškimus, kuriais jis apkaltina Jungtines Amerikos Valstybes, Angliją ir taip vadinamas neutrales valstybes, būk jos remiančios politiką vedančią prie naujojo karo. Suprantama, Stalinas savo pareiškimus taikė daugiausia Sovietų Rusijos gyventojams, kad už galimus nesusipratimus ir naująjį karą visą atsakomybę suversti demokratijoms. Panašią taktiką vartojo Hitleris, kurs visus savo agresingus žygius stengdavosi pateisinti kitų tautų neva nusikaltimais. Stalinas ir jo bolševikai vykdo agresiją prieš silpnesnius kaimynus, naikina pavergtas tautas ir tuo pačiu laiku kaltina kitas šalis neva siekiančias imperialistinių tikslų, ypatingai Jungtines Amerikos Valstybes. Tegu nemano raudonasis caras, kad karo baubu jis nugąsdinsiąs demokratijas ir be susirėmimų atsieksiąs naujų laimėjimų. Jei Stalinas išprovokuos karą, tai demokratijos nenusileis ir kovos iki pergalės.

* * *

Washingtono diplomatų pareiškimais, praėjus nacionaliems rinkimams prasidės svarstymas militarės sąjungos su vakarų Europa. Į tą sąjungą jau priklauso Anglija, Prancūzija, Belgija, Olandija ir Luksemburgas. Jungtinės Amerikos Valstybės ikšiol prie tos sąjungos formaliai nepriklausė, vienok ją rėmė moraliai ir materialiai, vykdant taip vadinamą Marshallo planą. Manoma, kad prie minėtos sąjungos prisidės kitos šiaurės Atlantiko valstybės, kaip Portugalija, Islandija, Danija ir Norvegija.

* * *

Nežiūrint Jungtinių Tautų pastangų taikiu būdu sutvarkyti Palestinos problemą, žydų ir arabų kovos tęsiasi. Dabartiniu laiku žydai geriau pasiruošę kovoms, dėlto jie sumuša arabus ir užima jų teritorijas. Bet arabai savo skaičiais žymiai praneša žydų skaičių ir su laiku gali žydus nukariauti ir net sulikviduoti dideliais pasiaukojimais sukurtą Izraelio valstybę.

VYKDYKIME BALF VAJŲ!

Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo darbas ne tik nemažėja, priešingai, didėja. Darbo sritis žymiai prasiplėtė, nes ne vien materialės pagalbos tremtiniams teikimu, bet ir jų imigracija bei įkurdinimu Fondui reikia rūpintis. Skubiai reikia lėšų. Tremtiniai didesniais kiekiais pradėjo atvykti. Kas mėnesį turėsime priimti 1000-1500 lietuvių tremtinių.

Turėdamas prieš save tą didžiąją atsakomybę, BALF seimas Chicagoje tų didelių uždavinių reikšmę suprato ir šalpos bei imigracijos reikalams šiais metais nutarė sukelti 5 milijonus dolerių.

Suma didelė, bet proporcingai tarp visų tremtinių paskirsčius, vieno asmens šalpai, imigracijai ir įkurdinimui teks tik apie po 90 dolerių metams.

Šiai sumai sukelti reikia visų lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų talkos. Kai kuriose vietose vajaus darbas jau prasidėjo, kitur tik ruošiamasi pradėti.

BALF skyrių valdybos, dvasiškiai, draugijos prašomos artimiausiu laiku sušaukti savo miesto ir apylinkės visų toje vietoje veikiančių lietuvių organizacijų atstovų ir veiklesnių asmenų susirinkimus, tikslu sudaryti *bendrus piniginio vajaus komitetus.*

Komiteto dydis ir sudėtis pareina nuo vietos sąlygų, kolonijos dydžio ir tt. Tokį komitetą sudaro mažiausia 7 asmenys: pirmininkas, vice-pirmininkas, sekretorius, iždininkas, finansų sekretorius ir 2 iždo globėjai.

Komiteto valdyba vadovauja visam vajaus darbui savo mieste ir apylinkėje, pateikia sumanymų komisijoms ir koordinuoja įvairių komisijų darbą. Komiteto valdyba kviečia vietos žymius asmenis į garbės komitetą, kuris globotų ir remtų visą vajaus darbą. Naudinga vajų pradėti iškilmingu atidarymu (vakariene, iškilmingu susirinkimu). Svarbu gauti gubernatorių, miesto majorų ir kitų žymių asmenų viešus vajui paskelbimus.

Komisijų nariai, pagal iš anksto nustatytą planą, patys ar jų pavesti asmenys, su aukų lapais stengiasi aplankyti įvairius asmenis. Yra asmenų, kurie neina į susirinkimus ir parengimus, bet mielai aukoja, jei rinkėjai atvyksta į namus ir paprašo aukos. 1947 metų praktika parodė, kad daugelis negali iš karto aukoti stambesnės sumos, bet įsipareigoja per tam tikrą laikotarpį aukoti po mažesnę sumą. Kad ir nežymi suma, tačiau aukojama nuolatiniai, reguliariai kas mėnesį sudarys pastovias įplaukas. Būtų labai gerai, kad per didesnius susirinkimus pasistengti išnešti nutarimus savanoriškai apsidėti mokesčiais pabėgėlių šelpimo tikslams. Reikia vesti tokių asmenų sąrašus ir iš jų reguliariai imti skirtą auką.

Ypač aplankytini visi vietos lietuviai, o taip pat ir mums prijaučią amerikiečiai bei kitų tautybių *biznieriai, prašant iš jų stambesnių aukų.* Labai svarbu, kad nei vienas lietuvis ar prijaučias lietuviams asmuo nebūtų aplenktas. Tik bendromis jėgomis mes galėsime atlikti tokį atsakomingą šalpos darbą.

Kur galima, patartina sudaryti ir jaunimo komisiją, kuri kreiptųsi į mokyklų jaunimą, kad jie kukliomis aukomis prisidėtų prie tremtinių šalpos, o taip pat prašyti jų talkos aukas renkant.

Ypatingai patartina įtraukti į darbą Amerikoje gimusius ir užaugusius lietuvius, o per juos ir plačią Amerikos visuomenę.

Vajaus komitetai prašomi *kreiptis* į vietoje veikiančias lietuviškas *organizacijas su prašymu, kad jos skirtų iš savo turimų lėšų vienkartines sumas tremtiniams šelpti.*

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., yra federalės valdžios pripažinta labdaros organizacija (parag. 1106) ir todėl visi duodą BALF'ui aukas gauna kreditą mokant federalines taksas. Aukotojai, mokėdami pajamų mokesčius, tegul atskaito iš bendros pajamų sumos BALF'ui duotas aukas, pateikdami mokesčių įstaigai BALF'o kvitus.

BALF centras nenustatė kiek kuri kolonija turėtų surinkti aukų. Tai atlikti paliekama pačioms kolonijoms, kurios geriausia žino vietos sąlygas ir būdus, kaip daugiausia surinkti aukų.

Malonėkite pranešti vajaus komiteto sąstatą ir visais vajaus reikalais ir sumanymais kreiptis į *United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-1422 ir EVergreen 7-1423.*

BALF Centro Valdyba

GAISRAS "LIETUVIŲ ŽINIOSE"

Pittsburgh, Pa.—Spalių mėn. 31 d. vakare "Lietuvių Žinių" patalpose kilo gaisras dėl nežinomų priežasčių. Nuostoliai pramatomi dideli.

Šią savaitę laikraštis neišeis. K. B. M.

DEMOKRATAI LAIMĖJO

Leidžiant "Garsą" į presą, jau buvo aišku, kad nacionaliuose rinkimuose viršų ima demokratai.

U. S. prezidentu išrinktas demokratų partijos kandidatas HARRY S. TRUMAN; vice prezidentu—ALBEN BARKLEY.

Demokratai turės daugumą U. S. Kongrese—Senate ir Atstovų Bute (House of Representatives).

Lapkričio 2-rą piliečiai rinko visus (432) U. S. Atstovų Buto (House of Representatives) narius, trečdalį senatorių (32), 32 gubernatorius ir kitus aukštus pareigūnus.

Gubernatorių daugumą turės demokratai.

Balsavusių skaičius, manoma, sieks per 50 milijonų.

Pennsylvanijos valstijoje viršų paėmė republikonai. Jie pravedė daugumą į legislatūrą (senatorių ir atstovų), jie taipgi išrinko saviškį Auditor General vieton, būtent, WELDON HEYBURN; o valstijos iždininko (State Treasurer) vieton pravedė CHARLES R. BARBER.

Trečiosios (progresyvių) partijos kandidatas Henry A. Wallace, nežiūrint smarkios propagandos ir komunistų paramos, palyginamai, gavo nedaugiausia balsų. Ir kiti tos partijos kandidatai silpnai pasirodė. Tas parodo, kad Maskvos pataikūnai, nors ir prisidengę progresyvių vardu, neturi pasisekimo. Vienok progresyviai ir taip vadinami "Dixiecratai" stipriai pakenkė demokratų partijai. "Dixiecratų" kandidatas J. Strom Thurmond patraukė 4 valstijas ir laimėjo 38 elektorinius balsus.

Luzerne apskritis (Pa.) bendrai davė daugiau balsų republikonams, vienok demokratai ir čia turi laimėjimų. Lietuviams gerai žinomas ADV. DANIEL J. FLOOD išrinktas U. S. Atstovų Butan (iš 11-jo kongresinio distrikto). Jis nugalėjo savo oponentą Robert H. Stroh arti 5 [illegible]

RAUDONARMIEČIAI NUŽUDĖ US KAREIVĮ

Vienna, Austrija.—Spalių 31 d. keturi sovietų kareiviai žiauriai nužudė Amerikiečių Maršalo Plano oficialą Irving Ross iš E. Hardwick, Vt.

Nužudymą matė austrė Anna Sutkena, kurią irgi labai sumušė ir jos padėtis yra kritiška.

Užpuolimas įvyko prie geležinkelio stoties, Sovietų zonoje. Raudonarmiečiai sustabdę Ross automobilį norėjo jį pašalinti iš mašinos. Ross priešinosi. Raudonarmiečiai šautuvų buožėmis sudaužė Ross galvą.

Ross automobilį atrado laukuose be ratų ir kitų dalių. Visi mašinos langai buvo aptaškyti krauju.

Sovietų autoritetai trukdė amerikiečiams ir austrų policijai nužudymą ištirti.

U. S. vyriausybė ruošia protestą notą.

Reading, Pa.—Spalių 29-tą trokas užmušė Mrs. Dorothy M Lulevictch ir jos 11 mėnesių amžiaus dukrelę Rose Marie.

Philadelphia.—Spalių 29-tą dėl gaisro žuvo du vaikai—Eugene King, 2 metų, ir jo broliukas Richard, 2 mėnesių.

Spalių 17 d. Londone įvyko antrasis metinis Lietuvių Sąjungos atstovų suvažiavimas.

KRUVINAS PRANCŪZIJOS ANGLIAKASIŲ STREIKAS

Paryžius.—Spalių 29-tą prancūzų autoritetai paskelbė kad sąryšy su angliakasių streiku ir riaušėmis areštuota virš 700 asmenų.

Streikui vadovauja komunistai. Kai kuriose vietose įvyko ginkluoti susirėmimai su policija ir kareiviais. Aukų yra iš abiejų pusių. Apie 200 svetimšalių, dalyvavusių riaušėse, ištremti užsienin.

Prancūzijoje kasyklas valdo vyriausybė.

Angliakasių streikas padarė šaliai daug nuostolių.

Pristatymas anglies iš užsienių irgi yra labai apsunkintas. Kai kuriuose uostuose laivų tarnautojai, simpatizuodami streikieriams, sabotažuoja anglies iškrovimo darbą. Policija ir kareiviai turi iškrauti anglį.

Pažymėtina, kad streikierių riaušės vyksta planingai ir triukšmadariai turi apčiai ginklų. Tas aiškiai rodo politinį streiko tikslą—trukdyti šalies atsigriebimą ir ruošti dirvą komunistų įsigalėjimui.

DĖL "SMOG" EPIDEMIJOS NUMIRĖ 20 ASMENŲ

Donora, Pa.—Spalių 31-mą paskelbta, kad nuo taip vadinamos Smog epidemijos numirė 20 asmenų, keli šimtai susirgę.

Industrinis Donora miestelis turi 13,500 gyventojų. Ten yra ir lietuvių kolonija. Ar yra lietuvių aukų—tuo tarpu nežinome.

Autoritetų aiškinimu, Smog epidemija atsiranda dėl miglų ir dėl dūmų bei gasų. Miestelis kelias dienas buvo apgultas tirštomis miglomis. Dauguma daktarų pripažįsta, kad mirimai įvyksta dėl epidemijos veikimo į širdį. Kvėpavimas pasidaro sunkus, arba visai neįmanomas ir žmogus turi mirti. Sergantys dusuliu ir širdies negalavimais duoda šiai epidemijai didžiausias aukas.

SUŽEISTI PENKI U. S. KAREIVIAI

Stuttgart, Vokietija. — Spalių 29-tą U. S. militariniai autoritetai paskelbė, kad malšinant vokiečių riaušes sužeisti penki amerikiečiai kareiviai ir 12 vokiečių policistų. Tai pirmos tokios riaušės nukreiptos prieš amerikiečių militarinę valdžią. Riaušėse dalyvavo tūkstančiai sufanatizuotų vokiečių. Tarp suimtų 32 riaušių instigatorių yra penki komunistų vadai.

SVEIKINANT KALĖDŲ PROGA PRISIMINKIM TREMTINIUS!

BALF įstaiga turi gražių kalėdinių atvirukų. Kiekvienais metais tremtinių draugai, lietuviai ir kitataučiai, sveikina saviškius amerikiečius, primindami jiems, kad tremtyje dar tebevargsta didelė savųjų tautiečių dalis. Kalėdiniai atvirukai išleisti BALF'o, 4 rūšių, yra labai gražūs, meniškai pačių tremtinių pagaminti. Kiekvieno lietuvio pareiga sveikinant saviškius Kalėdų švenčių proga prisiminti ir lietuvių tremtinius.

Atvirukai parduodami po 1 dolerį už 8 atvirukus.

Užsakymus prašome siųsti: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

ŽINIOS APIE PADĖTĮ LIETUVOJE

— Ar yra lietuviškoji kariuomenė?

— Iš lietuviškųjų kariuomenės dalinių yra tik 16 pėstininkų divizija, stovinti Vilniuje. Joje 80% kariu yra lietuvių, komanduojančiam personale lietuvių maža. Divizijos vadas yra pulk Motieka, pavaduotojas gen. Macijauskas (politgenerolas). Kiti lietuviai, kai jie mobilizuojami, išskirstomi po rusiškus dalinius. 1944-5 metais sumobilizuoti lietuviai buvo išsiųsti į Rusiją, kur buvo išskirstyti po rusiškus dalinius.

— Kiek yra vyrų Lietuvoj mobilizuotų, kiek pasislėpė?

— Karo metu daug sumobilizuoti nepavyko. Dalis mobilizuojamų įsitaisė "bromiruojamose" įstaigose (panašiai kaip vokiečių laikais UK). Kita dalis pasitraukė į miškus partizanauti. Dalis davėsi mobilizuojami. Kuris procentas pasisekė mobilizuoti, tai priklausė nuo atskirų vietos. Grubiai skaitant, reiktų sakyti sumobilizavo 10% tų, kurie nor mobilizacija lietė. Nemažas kiekis slapstosi individualiai. Šių žymi dalis vėliau "oblavų" metu buvo nužudyti ar ištremti į Sibirą.

— Kokia kalba duodama komandos lietuviškojoj divizijoj?

— Rusų.

— Ar yra Lietuvoj karo mokyklų?

Specialių Lietuvos karo mokyklų nėra. Tačiau auktosiose karo mokyklose visiems studentam ir studentėm yra privalomas karo mokslas per visą studijų laiką. Per savaitę 4-5 valandos. Baigus kiekvienas gaudamas diploma, gauna ir atsargos karininko laipsnį (jaunesnysis leitenantas-kapitonas, pagal tai, kain išlaikomi egzaminai karinėj katedroj. Tokis karinės katedros vedėjas Vilniaus universitete yra gen. Karvelis, Kauno universitete gen. Vitkauskas. Dėstomi dalykai lietuviškai ar rusiškai pagal tai, ar lektorius moka lietuviškai. Lektorių maždaug pusė lietuvių, pusė rusų. Komandos tik rusiškai.

— Kiek yra sovietų armijos Lietuvoje?

— 1947 m. pabaigos daviniais Lietuvoje buvo apie 80,000 reguliarios kariuomenės. MVD pajėgos siekia apie 30,000. MVD tarnyboje yra ir lietuvių. Kaune (Duonelaičio gv.) yra ir MVD mokykla. Joje ruošiami MVD karininkai. MVD tarnyboje yra apie pusė lietuvių. MGB pajėgų Lietuvoje yra apie 40,000. Šioje tarnyboje beveik visi rusai. Lietuvių nedaugiau 10%. Milicija tiesiogiai priklauso MVD. "Istrebiteliai" priklauso MGB.

— Kas yra "istrebiteliai"?

— Juos bolševikai pagimdė 1945 metų pavasarį kovai su politiniais "banditais". Tuomet pasireiškė gyvas partizaninis judėjimas, ir kovai su partizanais buvo bandoma kiekviename valsčiuje sumobilizuoti iki 30 "istrebitelių" iš lietuvių ar apskritai vietinių gyventojų tarpo. Šis vajus bolševikam nepasisekė, nors stojantiems į istrebitelių eiles buvo teikiamos privilegijos (atleidžiami nuo mobilizacijos ir kt.). Įstojo daugumas nelietuviai. Lietuviai, kurie net buvo įstoję, pasitraukė partizanams pavarius akciją per spaudą ar ėmusis griežtesnių priemonių. Pirmieji istrebitelių daliniai susilaukė kruvinų nuostolių, būdami menkai ginkluoti ir blogai apmokyti. Istrebiteliai buvo naudojami ir prievolėm iš ūkininkų išrinkti. Jie buvo nepopuliarūs ir susilaukdavo pajuokos ir dėl to, kad būdavo blogai aprūpinami ir tekdavo iš ūkininkų vagiliauti ir apiplėšti, kad galėtų išsilaikyti. Tokios sąlygos jų eiles visai sumažino, ir šiandien yra valsčių, kur jų belikę vos pora. Šių dalinių likučiai buvo inkorporuoti į MGB tarnybą, kiekviename valsčiuje jų eiles papildant rusais iki keliolikos ar keliasdešimt asmenų. Iš likusių ištikimų istrebitelių atrenkami kandidatai MGB mokyklom. Apskričių miestuose yra šitokių dalinių rezervai. Čia operatyviniai MGB daliniai dienom ir naktim vykdo savo "uždavinius" — suiminėja žmones, renka pyliavas, mokesčius, ieško partizanų slėptuvių.

— Kokie rezistencijos ir bolševikų nuostoliai?

— Nuo 1944 m. ligi dabar yra žuvusių rezistencijos žmonių apie 20,000. Bolševikų nuostoliai per tą laiką siekia iki 150,000. Partizanų ir priešo nuostoliai normaliai vykusių kautynių (1944-6 metais) vis būdavo proporcija 1:10 mūsų naudai. Taip pasiekta partizanų ginklų pranašumu, drąsa ir specialia taktika.

— Ar žmonės tiki karą kilsiant?

— Tiki visi—tiek senas, tiek jaunas, tiek rezistentas, tiek aukščiausias pareigūnas. Nuo 1947 m. vasaros, kada kalbos apie artėjantį karą suintensyvėjo, buvo išleistas įsakymas, kad kiekvienas bus baudžiamas, kas leis bet kokius gandus apie karą. Kariuomenės dalinius vizituoją generolai betgi neslepiamai kalba į kareivius apie karo galimumus su vakarais, svarbesnių jėgų vedėjai drąsa per mitingus raginti darbininkus pakelti darbo našumą artėjančio karo akivaizdoje. Karo pradžiai terminai spėliojami iki poros metų.

TIKĖJIMO "LAISVĖ"

— Apie kunigus . . . ar yra atsimetėlių kunigų?

— Esama ekskunigų, kurie dabartiniu laiku bolševikų padaryti parapijų klebonais. Juos bolševikai nori laikyti tautinės bažnyčios atstovais. Bet tokių yra vienas antras.

— Ar leidžiamas religinis mokymas už mokyklos sienų?

— Ne. 1946 metais vyskupai kreipėsi į bolševikinę vyriausybę, prašydami leisti besimokančiam jaunimui leisti dėstyti religijos pamokas laisvu laiku už mokyklos ribų—bažnyčiose ar kitose bažnytinėse patalpose. Atsakymas buvo gautas neigiamas. Katekizacija dabar vyksta per tėvus ir per bažnyčias paruošiant jaunimą sakramentam. Paprotį, kad jaunimas eidamas į pamokas užeidavo į bažnyčią, stengiasi išnaikinti. Pastebėtų į bažnyčią užeinančių mokinių tėvus perspėja ir grąsina, kad vaikus sulaikytų nuo bažnyčios, nes būsią pašalinti iš mokyklos. Mokytojai, kurie sekmadieniais lanko bažnyčią, šalinami iš pareigų, dažnai net neperspėjant.

— Ar yra bet kokių religinių spaudinių?

— Religinio turinio spaudiniai neleidžiami spausdinti. Dėl to religinės knygos labai brangios.

E. B.

KOMUNISTAI UŽĖMĖ MUKDENĄ

Nanking.—Spalių 30 paskelbta, kad Mandžūrijos didžiausias miestas Mukdenas pateko į komunistų rankas. Užėmę Mukdeną komunistai turės savo kontrolėje beveik visą Mandžūrijos provinciją.

Geriau duoti, negu prašyti—sušelpk savo tautietį nelaimėje. Aukas siųskite United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE
OFICIALIS ORGANAS
GARSAS
Eina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jung. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $8.00
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00. Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

KIEKVIENAS AMERIKOS LIETUVIS TURĖTŲ TAPTI LIETUVIŲ TAUTOS GELBĖTOJU

Lietuvos Konsulo Petro Daužvardžio Kalba, Pasakyta Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo Seime, Morrison Hotel, Chicagoje, 1948 m. Spalių Mėn. 15 d.

Man tenka garbė ir malonumas sveikinti Tamstas ne tik savo bet ir Lietuvos Ministerio P. Žadeikio vardu. Ministerio sveikinimas yra prisiųstas raštu. Jis tokio turinio:

Brangūs Lietuvos Bičiuliai:

"Šiandien man ypatingai malonu pasveikinti Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo organizaciją, ypatingai jos vadovybę, ir visus šio suvažiavimo dalyvius Chicagoje. BALF, tai moderniškas 'Gerasis Samarietis,' jo veikla, brolybės meile pagrįsta kaip šalpos reikaluose taip ir jo naujoji rolė tremtinių [illegible] kos žmoniškumo ženklas Lietuvos tremtinių štėvilgiu, kurie yra verti tos paramos. Jie yra verti tos paramos, nes jie yra aukos Raudonosios ir Rudosios agresijos prieš Lietuvos valstybę ir lietuvių tautą. 'V-E' Day 'padarė galą tik nacizmui, bet ne raudonajam bolševizmui. Lietuvos ūkininkams ir darbininkams uždėti žiauriausios sovietinės baudžiavos pančiai. Žmonės tenai apsupti baimės, skurdo ir sovietų policijos sauvalės; nekalti žmonės metodiškai tebetremiami Sibiran. Klausimas, kada visam tam ateis galas? Šiuo tarpu, bent mūsų tremtiniais Vakarų Europoje tepasirūpiname.

"Ačiuodamas jums už tyros širdies labdarybės veiksmus ir tikėdamas į Lietuvos prisikėlimą, aš linkiu tamstoms viribus unitis tęsti savo kilnų darbą ir susilaukti tos dienos, kada pati Lietuva savo laisvoje sostinėje Vilniuje, Laisvės Varpui skambant, tars jums savo motinišką ačiū.'

Aš jungiuosi į p. Ministerio Žadeikio sveikinimus bei padėką ir kartu linkiu seimui pasisekimų visus iškeltus klausimus kuo tinkamiausia išrišti ir praktiškon darbo vagon įstatyti.

Šis seimas, ir po seimo BALF turės atlikti nepaprastos reikšmės darbus: turės surasti būdus kaip galima realiau ir stipriau sušelpti pašalpos reikalingus brolius bei seseris tremtinius; kaip padėti jiems imigruoti į Ameriką ir į kitas laisvojo pasaulio dalis. Tiems reikalams, aišku, bus reikalingi nemaži pinigai ir dideli darbai. Jie, tačiau, tautiniu māštabu dedami ir vykdomi nebus sunkūs. Pas mus išteklių ir pajėgų yra pakankamai. Tik reikia juos pakratyti ir veikiman įstatyti.

Man rodosi, kad atėjo laikas Amerikos lietuviams apsidėti Tautos Gelbėjimo taksa: skirti tautos gelbėjimui atitinkamą nuošimtį savo pajamų. Mokėti nusistatytą nuošimtį sistematiniai—kas mėnesį. Tvarkai ir įrodymui tokios taksos, gal reikėtų atnaujinti Amerikoje ir Lietuvoje praktikuotą pasų ir ženklų sistemą. Kiekvienas Amerikos lietuvis turėtų tapti lietuvių tautos gelbėtoju, įsigydamas Lietuvių Tautos Gelbėjimo pasą, atestatą ar kitokiu pavadinimu liudymą, simbolingą ženklelį ir pasižadėdamas kas mėnesį skirti tautos reikalams atitinkamą duoklę. Jo duoklė galėtų būti paliudyta atitinkamais ženkleliais lipdomais į pasą: panašiai kaip būdavo daroma visų Amerikos lietuvių fondų po pirmojo pasaulinio karo ir Vilniui Vaduoti Sąjungos prieš antrą pasaulinį karą.

Šią sugestiją sistematizuotam pinigų kėlimui priminu tik kaipo vienę pavyzdį. [illegible] sugestijas BALF'o valdybai.

Darykime viską, kad Amerikos lietuvių stiprumą ir širdies kilnumą parodyti ir nelaimingiems broliams lietuviams, jų sunkioje būklėje, kuo daugiausia paramos suteikti.

PAKORĖ DEVYNIS NACIUS KARO KRIMINALISTUS

MUNICH.—Spalių 29-tą, U. S. militario teismo sprendimu, pakarti 9-ni naciai karo kriminalistai. Sprendimas įvykdytas neatsižiūrint religinių grupių protestų.

Tarp pakartų randasi keturi kurie pasmerkti mirti už beginklių amerikiečių lakūnų žudymus kiti penki už koncentracijų lageriuose papildytus kriminalus—kankinimus ir žudymus nelaisviu. Eilinis kareivis Mathias Frindt pasmerktas pakorimui už tai, kad jis Mauthausen koncentracijos stovykloje nežmoniškai elgėsis su nelaisviais. Vienu atveju jis parinko du nelaisvius ir įsakes pakarti kitus du nelaisvius. Kiti pakarti: S. S. leit. Karl Hunsicker, 41 metų; S. S. pulkin. Willy Stemmler, 48; S. S. korporalas Henrich Fanue, 49; S. A. pulkin. Ludwig Kluettgen, 39; S. S. kapitonas Kurt Schmutzler, 52; S. S. seržt. Alois Hollriegel, 39; ir S. S. seržt. Rudolf Klein, 27.

Herman Damman mirties bausmė pakeista kalėjimu. Jis pasmerktas už mušimą nelaisvio lakūno šautuvo buože. Vėliau tą lakūną sušaudęs kitas nacis.

PABĖGO KOMUNISTŲ LYDERIS GNIFFKE

Berlinas.—Spalių 30-tą iš Sovietų zonos pabėgo įžymus komunistų lyderis, buvęs komunistų centralinio komiteto narys Erich Gniffke. Jis rado prieglaudą vienoje vakarinių demokratijų zonoje.

NEPAGAILĖK AUKOS BROLIUI TREMTINIUI SUŠELPTI. Aukas siųskite UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Apžvalga

SEIMŲ ATGARSIAI

Savaitraštis "Amerika" apie Katalikų Kongresą ir kitus seimus, įvykusius spalių viduryje Chicagoje, tarp ko kito, šiaip išsireiškia:

"Žodžiu, šis Kongresas be savo didelių, planingų užsibrėžimų ateičiai, parodė dar šiandien kas yra Amerikos lietuviai katalikai, ką jie gali ir ką reiškia Lietuvai tas galingas tinklas lietuviškų garbingų parapijų per visą Ameriką su savo bažnyčiomis, salėmis ir organizacijomis!

"Su pasigerėjimu galim čia paminėti ir BALF'o seimą. Tenai visų lietuviškų grupių žmonės irgi rado bendrą kalbą. Visi maži, smulkūs nesusipratimai gražiai išsilygino. Ateičiai sudaryta visų grupių viena bendra vadovybė ir malonu ir gera lietuviškai širdžiai galint iš šio laikrašičo skilčių sveikinti bendram tikslui sujungtas vienybėn lietuviškas jėgas.

"Tiesiog jaudinančiai gražus buvo ir pirmasis Ateitininkų suvažiavimas, kur susitiko iš tėviškės lizdo po pasaulį išmėtyti senieji draugai. Tenai, Chicagoje, užgimė naujas stiprus, pilnas ugnies ir kovoje kietai užgrūdintas lietuviškas organizacinis vienetas—tai L. Ř. K. Ateitininkų Sąjunga Amerikoje."

NEDORI KOMUNISTŲ DARBAI LIETUVOJE

Dienraštis "Draugas" šiaip rašo apie nežmoniškus komunistų darbus Lietuvoje ir kituose pavergtuose kraštuose:

"Iš Šveicarijos Chicago Tribune korespondentas E. R. Noderer praneša, kad rusų okupuotų Pabalčio valstybių vyrams ir moterims, kurių moterys ar vyrai yra tremtyje, sovietų valdžia įsakė **tuojau skirtis ir susituokti su kitais.**

"Korespondentas Noderer gavo šias žinias iš asmenų, kurie palaiko ryšius su Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje esančių pogrindžio judėjimu.

[illegible] namie pasilikusios [illegible] vyras galinai greitai grįžta. Jei negrįši, tai kas nors [illegible] ar mušim, [illegible] jos savo laiškuose.

"Vyrai nesiskubino namo, nes kiekvienas jų žinojo, kad ten jų laukia mirtis arba ištrėmimas į tolimą Sibirą. Tuo pačiu metu sovietų valdžia paskelbė skirybų dekretą. Valdžios agentai sakė, kad šis dekretas nebus taikomas tokiems, kurios sugebės parsikviesti savo vyrus. Moterims buvo įsakyta rašyti laiškus savo vyrams.

"Netrukus sovietų valdžia paskelbė antrą skirybų dekretą automatiškai perskiriantį tas šeimas, kurių viena pusė buvo užsienyje.

"Moterims uždraudė bent vienu žodžiu prasitarti apie šį dekretą. Keli tremtiniai grįžo, bet rado žmonas ištekėjusias.

"Kitos, nenorėdamos tekėti už atvarytų kolonizatorių, atliko dirbtinas vedybų ceremonijas su tolimesniais giminaičiais.

"Dažniausiai vietos komunistų komitetai parenka iškirtai moteriai vyrą ir įsako susituokti. Jei ji priešinasi, atskiria nuo jos vaikus, ją ištremia Sibiran.

"Daugelis moterų, nenorėdamos tekėti už nemylimų kolinistų ruskių, nusižudė. Kitos pabėgo į miškus ir prisidėjo prie partizanų.

"Moterų paklausę ir sugrįžę vyrai iš tremties eina tiesiai į teismą, kur liepiama paslaiškinti, kodėl jie taip ilgai namo negrįžo. Teismai jiems paskiria nuo 10 iki 25 metų kalėjimo už bendradarbiavimą arba palankumą vakarų valstybėms.

"Iš šių faktų matoti, kaip rusai bolševikai elgiasi su pavergtų valstybių žmonėmis. Rusai bolševikai vartoją tokias priemones Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kad tuos kraštus nutautintų ir vietos gyventojus išnaikintų."

"BIJO NUSILEISTI"

"Naujienos" rašo:

"Kremliaus konspiratoriai seniai žino, kad kovą dėl Berlyno jie prakišo. Bet jie taip drąsiai išsišoko, kad jiems dabar baugu trauktis atgal, kad nenukentėtų 'visagalinčio' Stalino prestyžas.

"Jo diktatūra pasilaiko tiktai teroru. Jeigu Rusijos ir kitų pavergtų tautų žmonės pajustų, kad sovietų valdžia nėra tokia galinga, kaip ją piešia, tai jie pradėtų atvirai jai priešintis ir neimtų daug laiko, iki ji sugriūtų.

"Stalinas per toli įsibėgėjo, ir geruoju nusileisti jisai nebegali—taip pat, kaip negali ir priešingoji pusė. Dabartinės derybos Paryžiuje tai tik manievravimas, iki paaiškės, kas greičiau pails ir bus priverstas kapituliuoti."

LIETUVIŲ DELEGACIJA PAS GUB. THOMAS E. DEWEY

Amerikos Lietuvių Taryba, pasimačiusi su JAV prezidentu Harry S. Trumanu, demokratų partijos kandidatu į JAV prezidentus ateinančiais rinkimais, buvo nusistačiusi pasimatyti dar prieš rinkimus ir su republikonų partijos kandidatu—New Yorko valstijos gubernatoriumi Thomas E. Dewey.

Šis pasimatymas įvyko spalių mėn. 20 dieną New Yorke, Roosevelt viešbutyje. Rytų ir Centrinės Europos Federacijos iniciatyva, prie kurios priklauso ir Amerikos Lietuvių Taryba, ten buvo susirinkę 9 tautybių atstovai. Gub. Dewey pasakė kalbą, pareikšdamas, kad J. Valstybės turi vesti griežtą politiką, remiančią laisvas pasaulio tautas, kad jos nebūtų totalitarinės diktatūros pavergtos. Jei Sovietų Rusijai pavyktų išnaikinti laisvę Europoje [illegible] nepriklausomybėj, nes viena valstybė, apsupta pavergtų ir agresyvios valstybės užvaldytų kraštų, negalėtų išsilaikyti pasaulyje. J. Valstybės turi visomis priemonėmis stengtis išsaugoti pasaulvie taiką, kadangi naujas pasaulio karas gali visiškai sunaikinti civilizaciją.

Kalbėdamas apie Europos tautų ateitį, gub. Dewey pareiškė, kad jis pritaria Europos Tautų Federacijos idėjai, nes tik tokiu būdu mažosios valstybės galės sėkmingai gintis nuo komunistinės diktatūros. Jis išreiškė viltį, kad Vak. Europos tautos, J. Valstybių padedamos, pajėgs sustabdyti rusų veržimąsi į vakarus ir pagaliau privers juos trauktis atgal.

Po jo kalbos kiekvienos tautos delegacija buvo pakviesta atskirai su gub. Dewey nusifotografuoti. Ta proga ALT sekr. dr. P. Grigaitis įteikė ALT Vykdomojo Komiteto narių pasirašytą memorandumą. Jame, be kita ko, gub. Dewey, kaip republikonų kandidatas į JAV prezidentus prašomas pasisakyti Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų reikalu. Nurodžius J. Amerikos Valstybių ligšiolinę užsienio politiką Lietuvos atžvilgiu ir ALT pastangas, memorandume iškeliami keturi konkretūs reikalavimai:

1) Nepripažinti ir toliau neteisėtos Sov. Sąjungos aneksijos Lietuvos atžvilgiu;

2) Viešai pasmerkti Sovietų vykdomą Pabaltijo tautų naikinimo politiką ir [illegible]

3) Nepripažinti galutinės taikos sudarymo Europoje, jeigu, Lietuva, Latvija ir Estija nebus laisvos ir nepriklausomos;

4) Panaudoti visas priemones greičiausiu laiku priversti Sovietus atitraukti savo armiją ir policijos jėgas iš Pabaltijo Respublikų.

Lietuvių delegaciją sudarė: L. Šimutis, dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla, adv. A. Shalna, dr. M. J. Vinikas, adv. St. Bredes, Jr., Wm. Kvetkas ir M. Kižytė.

—ALT Sekretoriatas

SU ALKIU BEKOVOJANT

"Reikėtų nors bulvių keletą svarų," galvoju sau, iš mokyklos parėjęs ir lėkštę skystos avižinės sriubos suvalgęs. Jau mokykloje ši mintis mane kankino. Tad dabar, nieko nelaukęs, ryžtuos vėl eiti į kaimą, nors praeitą kartą nieko negavau. Pasiimu mažai dėvėtus, bet švarius, marškinius, kurių man taip pat trūksta. Bet ką darysi, veltui neduos.

"Gal šiandien pasiseks," galvoju, žengdamas į vieno ūkininko kiemą. Prie vartų sutinka mane apysenis šuo, kuris, į mane piktai pažiūrėjęs, keletą kartų suloja ir nubėga, uodegą pabrukęs. Išgirdęs šunį lojant, prie trobos durų pasirodo šeimininkas. Vokietis pamatęs užsienietį, kurį iš išvaizdos tuoj pažįsta, niekuomet į trobą neįsileidžia. Jis laiko mus nežmonėmis esant. Tad ir šis, atidaręs duryse esantį langelį, paklausia: "Ko norite?" Aš jam parodau marškinius. "Seni!" — su nepasitenkinimu atsako man. "Naujų aš neturiu. Gal duosite už juos ką nors?"—"Nieko neturiu," šaltai atsako ūkininkas ir, langelį užtrenkęs, palieka mane vieną. Pastovėjęs ir pamatęs, kad šuo vėl atbėga, pasitraukiu nuo durų ir išeinu pro vartus į gatvę.

"Mes patys mažai teturime," dejuoja moteriškė, išvydus mane artinantis prie trobos, kai aš į kitą kiemą įsukau. Noriu parodyti dar marškinius, bet moteriškė nenori jų visai matyti. Kas daryti? Belieka eiti kitur.

Išvaikščiojęs beveik visą kaimą, užsuku dar pas vieną ūkininką. Nutariu, kad bus paskutinė vieta, nes pradeda lyti, tad reikia namo skubėti. "Marškinių turime užtektinai," atsako man ūkininkas, kai aš savo prekę pasiūlau.

Matydamas, kad šiandieną vistiek nepasiseks, grįžtu namo. Gal rytoj kitame kaime pabandyti?—galvoju, žengdamas per balutę. Pabandysiu. Galvos niekas nenuims. Bet dabar tušti viduriai "koncertus" tik kelia, kad net "smagu" eiti, ir dar lietui lyjant. Vieškelis šlapokas. Vanduo srovėmis į griovius teka. Batai kiauri, vandenį tik geria, tartum ištroškę būtų . . .

Jau ir vakaras atėjo. Drabužiai šiek tiek apdžiūvo, bet drėgni. Apsirengiu jais ir einu parsinešti vakarienės. Ir vėl ta avižinė sriuba! Lėkštę išvalgęs ir šiai minutei alkį numalšinęs, sėduos ruošti pamokų.

O, kada tai pasibaigs!

Eug. Korzeniauskas,
VII kl. mok., Eichstatt

Negalime būti ramūs, jei broliai tebevargsta! Aukas siųskite United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

AUSTRALIJOJE GAUDAU GYVATES

"Apie visokius amatus girdėjau,—rašo vienas tremtinys laišką savo motinai į Detmoldą,—bet nei manyti nemaniau, kad yra ir gyvačių gaudymo amatas ir net profesija. Tiesa, esu matęs rainuotų moteriškų rankinukų; esu girdėjęs, kad moterys dėvinčios smauglio odos batelius, bet tai būdavo lyg ne visai patikimi pasakojimai. Dabar aš pats jau tai patiriu. Ir įsivaizduoti negalėjai, mama, kad tavo sūnus tieks tų gyvių odas . . . Australijoje aš gaudau gyvates. Ne vienas,—su vietiniais australais, kurie jau yra to amato specai ir tiktai tuo verčiasi.

Mane paskyrė kaip tiktai gaudyti gyvačių. Mane aprengė, tartum narą, kuris leidžiasi į jūsų gilumas, specialiais drabužiais, kad gyvatės negalėtų sukąsti. Ir gerai moka už tą gaudymo darbą—ligi aštuonių svarų per dieną. Bet . . . amatas šlykštus. Australai tai lengvai apsidirba: prigaudo maišą gyvačių, užsimeta ant pečių ir surinkimo punktan . . . O man baugu ir šlykštu tą šnerantį gyvatyną nešti ant pečių . . . Aš velku maišą paskui save, ir tai nėra nei malonu, nei lengva . . . Na, gal, ir aš priprasiu . . .

Tu, mama, kai pamatysi kur vitrinoje rankinuką, tai pagalvok, ir tavo sūnus gaudo tuos padarus, iš kurių odos Europos ponios dėvi batelius ir rankinukus . . . Tuo metu, kai Tu, laukdama eilės atvykti pas mane, laiką leisdama, žiūrinėsi prašmatnesnius drabužius, gal aš šokinėju per krūmus, aplink milžiniškus medžius, kurių drėvėse mes laisvai galėtume įsikurti, ir . . . gaudysiu gyvates" . . .

Tavo Tadukas (L. Z.)

ATEITININKŲ HIMNAS

Kas gi ten aukso spindulius beria?
Ko taip nušvito rytai ateities?
Širdys it rasą gaivinančią geria,
Sieloj tvirtybė ir galia vilties.

Lietuvą Dievas apveizdi ir gina,
Amžiais suvargusios jos neapleis,—
Ateičiai dvasios galiūnus augina,
Vesdamas juos stebūklingais keliais.

Tilkit, nutilkit, kurie prieš Dievybę
Bandėt kovoti viešai ar slaptai,—
Mūsų idėja: tikybos brangybė,
Mokslas, dorumas, tautos reikalai.

Ateitį regim tėvynės laimingą;
Šviečia mums kryžius ant mūs vėliavos.
Stokim drąsiai į kova garbingą—
Dirbkim, kovokim dėl Lietuvos.

Kun. Tivytis

JAUNIMAS--TAUTOS ATEITIS

O tėviške! koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau ūmai,—
To neišreikš nė vienas raštas,
Tai pasakys vieni jausmai!..

Pr. Vaičaitis

Buvo gražus rugpiūčio vakaras. Rausva saulutė, skleisdama paskutiniuosius savo spindulius, skelbė žemei poilsį ir ramybę. Atrodė, kad jokia gyvybė neišdrįstų pasipriešinti šiai šventai vakaro tylai. Paukščiai pamažu baigė savo dienos giesmelę, gėlės tingiai užmerkė savo gražiąsias akis, nenuorama žiogelis, net ir tas, pasidėjęs galvutę ant savo smuiko, saldžiai užmigo.

Nors šventa ramybė apsupo šią džiaugsmu ir ašaromis pasruvusią žemę, tačiau mūsų sielose siautė didelė audra. Tai buvo paskutinis vakaras, kurį mes praleidome tėvynėje. Gerai pamenu, kai priartėjo ta baisi valanda, kada turėjome peržengti Lietuvos sieną.

O vargšai tremtiniai! Kas mūsų širdies skausmą apdainuos, kas išreikš žodžiais tas nelaimes, kurios prasidėjo, peržengus tėvynės sieną. Gal tik galėtų [illegible] kuris nesenieje tėvai ar motinos rišosi į skareles, kad galėtų parodyti savo vaikams, jog ir Lietuva buvo laisva, jog mes vaikščiojome laisvose pievose, miškuose ir laukuose, o mūsų kojos lietė savąją žemę, ir mūsų krūtinės kvėpavo ne svetimu, bet savo oru.

Toli, toli pasiliko mūsų tėvų žemė, gimtasis sodžius. Ne kartą šiandien su skausmu ir liūdesiu širdyje klausiame poeto Bradūno žodžiais:

"Nemunėli, kur aš, o kur tu?.."

Žiaurus likimas, neatsižvelgdamas į mūsų skausmus ir tėvynės ilgesį, bloškė mus vis tolyn ir tolyn į vakarus. Baisi karo šmėkla siautė visoje Europoje. Ištisi plotai derlingos žemės pavirto vien kapinynais. Priartėjęs frontas naikino kiekvieną pasitaikiusią gyvybę, palikdamas vėjui sklaidyti palaidus pelenus. Pasipylė pabėgėlių minios, nes niekas nebegalėjo pasilikti savo namuose. Ir tie, kurie buvo pasiryžę nekelti kojos iš savo gimtosios žemės, turėjo trauktis į vakarus patys ar buvo išvaryti paskutiniųjų fronto linijų kareivių. O mūsų brangioji tėvynė Lietuva liko išgriauta, sudeginta, prisiglaudusi Baltijos pakrantėje. Teisingai sako vienas mūsų poetų.

"Nuliūdo kapais apsiklojus tėvynė,
Ir motinos išverkė šviesias akis,
Bet sūnūs, kuriuos karo šmėkla nuskynė,
Deje, iš šaltųjų kapų nesugrįš..."

"Be tėvynės!" šlamėjo vėjas iš Lietuvos pusės. "Be tėvynės!" aidas dar pakartojo tuos žodžius pamiškėje.

Vokietija, kurioj mes atsidūrėme, tapo griuvėsių krūva. Jos gamta kas kartą darėsi vis svetimesnė ir nykesnė. Sunki tremtinio našta, pasilikus be tėvynės, labiau slėgė mūsų pečius. Gyvenimas atrodė kartais toks nemielas ir beprasmiškas. Tačiau, pažvelgus į šiaurę, širdis pradėdavo smarkiau plakti, krūtinėje kaupėsi naujos jėgos. Juk ten!.. Ten mūsų mylima tėvynė Lietuva! Kančiose ir sielvarte ji dar tebėra gyva! Ji laukia mūsų sugrįžtančių. Juk ne viena ir motinėlė sengalvėlė teberymo prie vartų ir laukia savo vaikelių. Ji, tur būt, akeles pražiūrėjo ir rankeles jau prarymojo. O mes, atskirti nuo tėviškės, blaškomės svetimame krašte ir su ašaromis akyse žiūrime į tą šalį ir skundžiamės rašytojo Maironio žodžiais:

"Ko, ašarėle, ko tu per skruostą,
Kaip perlas riedi?"

O Lietuvos jaunime! Nutiluš karo audroms ir susidarius sąlygoms mokytis, tu įsijungei į bendrą darbą. Nežiūrint sunkių gyvenimo sąlygų, tu pripildei tremties mokyklas. Be knygų, vadovėlių ir kitų mokslo priemonių, tu siekei šviesos, stiprindamas save tautos pranašo Maironio žodžiais:

"Į darbą, į darbą, kaip Dievas įsakė,
Su tekančia saule vilties!
O Tėvas Aukščiausias kurs amžiais mus plakė
Paguodžiančią ranką išties."

"Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia!" sako V. Kudirka.

Prisiminkime knygnešių vargus ir kovas dėl lietuviško rašto. Kiek daug tėvynės sūnų ir dukrų buvo ištremta į tolimąjį Sibirą, kiek paaukojo savo brangiausią turtą—gyvybę. Tačiau jų kovos ir aukos pasiekė savo tikslą — Lietuvai sugaudė laisvės varpas.

Jau ne vieną kartą mūsų tauta kentė vargą ir ėjo kryžiaus kelius. Istorija mus moko, kad nuo pirmųjų įsikūrimo amžių Lietuvos žemelę puola priešai. Daug kartų ji buvo pavergta svetimųjų, bet vis kėlėsi gyventi. Nors besimokančiam jaunimui Vokietijoje dažnai tenka susidurti su įvairiais kasdieninio gyvenimo sunkumais, bet pasiryžimai ir viltis nugalėdavo viską. Nors dažnai mokinys, norėdamas įsigyti vadovėlį ar kitą kurią nors mokslo priemonę, kartais turi išsižadėti geresnio kąsnio, tačiau jaunatvės pasišventimas ir gili tėvynės meilė, kurią įdiegė į širdį močiutė sengalvėlė, nugali didžiuosius nepasisekimus.

"Jaunimas—tautos ateitis," sako sena patarlė. Koks jaunimas, toks bus ir tautos gyvenimas.

Nelenkdami galvos po sunkia gyvenimo našta, pasitikėkime Sutvėrėju, nes jis laimins mūsų žingsnius ir šį tremties gyvenimą, kaip sako poetas Maironis:

"Nelenkdams pečių po naštos sunkumu,
Kaip milžinas, stokim į kovą,
Pavargti už brangią tėvynę—gražu!
Aukščiausią turėti Vadovą!"

Olimpija Jalmokaitė,
8-tos klasės mokinė,
Kasselis, Vokietija

PRANEŠIMAS

Lietuviai Tėvai Jėzuitai iau apsigyveno savam vienuolyne. Visais reikalais nuo šiol kreiptis šiuo adresu: *Maria Della Strada, 8101 Champlain Ave., Chicago 19, Illinois. Telefonas VIncennes 6-1637.*

Iškilmingas vienuolyno pašventinimas įvyks vėliau.

Dabar vienuolyne gyvena misionieriai tėvai J. Kidykas ir J. Borevičius. Po mėnesio kito tikimasi sulaukti dar trijų tėvų.

Tėv. J. Kidykas

Gruodžio 4-6, 1905 m. įvyko [illegible]

PER VARGUS Į GARBĘ

"Palikite Visą Viltį, Kurie Čia (į Tremtinių Stovyklas) Įeinate."—Sunkios Sąlygos Vis Dėlto Nepalaužia Kūrybinės Tremtinių Dvasios ir Vilčių į Šviesesnį Rytojų

"Oi varge, vargeli mano, kada aš tave jaunas išvargsiu?"—dainavo kadais, dar prieš I-jį Didyjį Karą lietuvių jaunimas. Šia daina jie išsakė savo ir savo tautos dalį, nes kraštas buvo svetimųjų pavergtas, apiplėštas, nualintas ir reikėjo tarnauti svetimiesiems.

Šios dainos žodžiai tinka ir dabar lietuviams. Vanagas išdraskė Lietuvos lizdelį, išgaudė jos paukštelius. Didis vargas, sunkios bandymo dienos atėjo lietuvių tautai. Vokiečių sukeltas karas dalį mūsų tauticčių nubloškė į Vokietiją ir ten, Jeramijo žodžiais betariant, valgo vargo duoną.

Jeigu jūs dabar nuvyktumėt aplankyti savo pažįstamų, giminių ar kaimynų, ar kilusių iš to paties krašto, jūs turėtumėte labai nustebti, kad pasaulyje yra dar taip gyvenančių žmonių. Prieš jus stovėtų niūrios buvusios vokiečių armijos kareivinės, kurios per karą buvo smarkiai apgriautos, ar žemi, prie žemės prisiploję lentiniai namai, vadinami barakai. Prie šių stovyklų vartų tinka Dantės žodžiai, parašyti virš pragaro: "Palikite visą viltį ,kurie čia įeinate." Taip, palikite viltį į bet kokį žmoniškumą, į teisybę, į normalų žmonių gyvenimą.

Už stovyklos vartų gyvena tie vadinamieji DP, kurių nekenčia vokiečiai ir kurie yra tų pačių vokiečių sukelto karo nekaltos aukos. Jeigu jūs įeitumėte į bet kurį stovyklos kambarį, jūs nesuprastumėt, kur esate patekę. Nedidelis kambarys, o žmonių pilna. Kiekvienam gyventojui yra skiriama tik keturi kvadratiniai metrai. Šiame grindų plote jis turi išsitekti su visu savo turtoliu. Kambaryje gyvena 5, 6, 9 ir kartais net 15 žmonių. Šeimos viena nuo kitos atsitvėrusios paklodėmis, apsistačiusios spintomis ir taip pasidariusios savo kampelius, kur stovi kariškos lovos, iš lentų sukaltas stalas ir lentinės kedės. Tuose pačiuose kampuose yra ir virtuvėlė ir "darbo kambarys." Ir taip gyvenama ketveri metai.

Negana to, stovyklos yra dažnai kilnojamos, gyventojai pergrupuojami, kitur iškeliami. Yra stovyklų, kurios jau kelis kartus buvo keliamos iš vienos vietos į kitą. Tas vargina gyventojus, nes naujose vietose vėl reikia įsikurti, vėl viską iš naujo suorganizuoti.

Vaišinga lietuvio širdis pakviestų jus prie stalo. Neišsigąskite ir nepabėkite, jei čia dedamos aliuminijaus lėkštės, jei kava dažnai geriama iš konservų dėžučių. Prie šių "patiesimų" gyventojai ir svečiai priprato stovyklose. Tačiau, jei jus kuo geru pavaišina, tai jis paliks visą savaitę "ant duonos ir kavos." Kaip žinote, tremtiniai yra išlaikomi IRO, anksčiau, iki 1947 m. liepos mėn. 1 d. jais rūpinosi UNRRA. Pirmais po Vokietijos kapituliacijos metais tremtiniai tikrai buvo gerai aprūpinami. Nė vienam neteko badauti. Bet nuo 1946 metų galo padėtis vis blogėjo, ir IRO aprūpinimas yra badometo aprūpinimas. Savaitinis davinys yra toks mažas, kad jo normaliai užtektų tik vienai dienai, ar vienam kartui. Per savaitę vienas žmogus gauna: 88 gr riebalų, 32 gr. sūrio, 160 gr. miltų, 105 gr. makaronų ar kruopų, 240 gr. nevalyto rudo cukraus ir 7 sv. duonos. Rytais ir vakarais iš bendros virtuvės duoda juodos miežių kavos, o pietums išverdama bendra katile sriuba. Ji nepasižymi savo gardumu, nė riebalų gramo joje nerasi. Tai yra dažniausiai makaronai, kruopos daržovės. Šitokio maisto prie geriausių norų niekam neužtenka. Reikia iš šalies prisipirkti ar išsikeisti už kokius nors daiktus. Silkė yra pagrindinis valgis.

Po pinigų reformos, kada vokiečių bankai atėmė visas lietuvių sutaupas, padėtis dar labiau pablogėjo, nes nėra pinigų ir ko nusipirkti.

Pirmieji savo gelbėjančią ranką ištiesėte jūs, Amerikos lietuviai. Jeigu šiandien tremtiniai dar nėra nuplyšę, jeigu dar šiaip taip verčiasi, tai tik jūsų nuopelnas, jūsų geros širdies darbas. Jūs šelpėte savo pažįstamus siuntinėliais, kurie tremtiniams yra brangiausia dovana, šviesa ir optimizmas. Jūs jautėte tą patį tautos kraują savyje ir neleidote pražūti jų varge. Šiandien pas kiekvieną tremtinį rasite savo suaukotų drabužių, kurie ateina per BALF'ą ir per vietinius lietuvių Raudonojo Kryžiaus skyrius ir pagal reikalą gyventojams padalijama. Kiekvienas tremtinys jaučia jums padėką ir simpatiją. Jis nesijaučia esąs vienas ir visų užmirštas. Jūsų nuoširdumas ir gerumas jaudina tremtinių širdis. Andai į Schwabische Gmund stovyklą atsikėlus iš Schweinfurto 350 lietuvių, jų tarpe buvo viena senutė, kuri neturi jokių giminių ir pažįstamų Amerikoje ir negauna jokių siuntinių. Jos gyvenimas yra tikrai vargingas ir vienišas. Sužinojęs L. R. Kryžius, tuoj jai paskyrė maisto ir pats nunešė. Senutė apsiverkė, kad dar esama pasaulyje žmonių, kurie jos nepamiršo.

Ateinančiu per BALF'ą Amerikos maistu tiesioginiai yra aprūpinami visi ligonys, visi patekę į vargą ir skurdą.

Kai toks vargas yra palietęs mūsų tautiečius, gyvenančius Vokietijoje, atrodo, kad tokiose sąlygose negali būti jokios kalbos apie kūrybą ir bet kokį susiorganizavimą. Tačiau yra priešingai. Visi, kas tik susidūrę su lietuviais, pripažino, kad jie yra geriausiai susitvarkę ir susiorganizavę. Tvarka ir organizacija prasideda paprastuose kambariuose, kur švaru ir net jauku, ir eina aukštyn iki vyriausių vadovybių.

Kiekvienoje stovykloje veikia vaikų darželiai, pradžios mokyklos, didesnėse—gimnazijos. Visas jaunimas mokosi lietuviškai. Mokyklose dirba pasišventę mokytojai, nes jų darbas beveik visai neatlyginamas. Šalia bendrojo lavinimo mokyklų veikia amatų mokyklos, įvairūs kursai. Išmokoma įvairių amatų, nuo inžinieriaus iki šoferio, šveicuotojo, laikrodininko, staliaus, elektriko. Naujieji amatininkai tuo pasirengia emigracijai ir tuoj įsijungia į stovyklos darbą.

Sunkios sąlygos nepalaužė tremtinių kūrybinės dvasios. Kultūrinis stovyklos gyvenimas nors ir sunkiai, bet vis dėl to eina ir pilnojasi. Rengiamos paskaitos, įvairūs minėjimai, koncertai, vaidinimai. Tremtyje veikė net trys teatrai, kurie kartas nuo karto lankydavo stovyklas, ir keli lietuviškų dainų ir tautinių šokių ansambliai. Jie rūpinasi svetimšaliams parodyti lietuviškąjį meną ir dainą. Tikrai jum yra tekę girdėti apie "Čiurlionio" tautinio ansamblio didelius pasisekimus.

Stovyklose gyvena ir lietuviai menininkai, dailininkai, rašytojai, mokslininkai. Jie turi tokias pat sąlygas, mažytį kampelį, nedidelę palėpę, kur yra įsirengę savo studijėles. Darbas vyksta visą laiką. Dailininkai piešia ir rengia parodas. Dailė yra labiausiai prieinama svetimiesiems. Norėdami parodyti, kas yra lietuvių tauta ir jos menas, jie yra Vokietijoje surengę daug parodų, kurias aplankė įvairių tautų atstovai. Freiburge i. Br. veikia Dailės Institutas, lietuvių dailininkų suorganizuotas. Jame mokosi daugiausia baltų studentų. Propogandos reikalams leidžiamos meno knygos, kurios turi taip pat kalbėti apie lietuvių tautą ir lietuvių menininkus.

Išvykdami iš tėvynės, lietuviai paliko net būtiniausias knygas, nekalbant apie bibliotekas. Knyga buvo būtina mokyklai. Susikūrus stovykloms, kartu su lietuviškais laikraščiais buvo pradėta rūpintis ir knygų leidimu.

Sunku įsivaizduoti, koks tai vargingas darbas nuo karo sugriautoje Vokietijoje. Spaustuvės perkrautos darbais, popierius suvaržytas ir labai brangus. Tačiau didelėmis pastangomis yra užkemšamos visos būtiniausios spragos. Šalia to eina dailioji literatūra ir knygos atskirais klausimais. Lietuvoje 1938 metais buvo išleista 1426 knygos. Tremties sąlygos knygai yra sunkios: 1946 m. buvo išleista 267 įvairūs leidiniai, 1947 m.—233 leidiniai. Šie skaičiai visai primena vokiečių okupacijos metus, kai knygos išleidimas buvo labai varžomas.

Paskutiniu laiku pasirodė reprezentacinių leidinių anglų kalba, kurie yra skiriami angliškai kalbančiam pasauliui. Jie turi liudyti apie lietuvių tautos me[illegible]

tremtinių dvasią, žadina nuolatinę vilties ugnį, kad tremtinys atsidūręs svetimnose kraštuose, nepalūžtų ir visada tikėtų į teisingumą, kuris vieną kartą vistiek nugali melą ir apgaulę.

Knygos ir laikraščiai leidžiami ir parodos bei koncertai rengiami ne iš didelės valios, ne iš sotumo, bet tik Lietuvai, tik kovai už jos laisvę. Šitie konkretūs darbai turi parodyti, kad lietuvių tauta moka dirbti, moka kurti ir turi teisės į nepriklausomą gyvenimą.

Prieš lietuvį tremtinį stovi du uždaviniai: išsaugoti savo tautą, kad ji neprazūtų, ir atstatyti jos nepriklausomybę. Piktoji ranka iš rytų siekia ir stovyklas ir norėtų jas suardyti. Tremtiniai supranta, kad jie turi save saugoti, nes Lietuvai reikalingas kiekvienas žmogus. Europoje dažnai viskas kvepia paraku, o rusų divizijos pirmon vieton tvarkytų tuos, kurie atsisakė grįžti ir viešai visam pasauliui kalba prieš raudonąjį terorą. Tremtiniai nori kur nors emigruoti. Bet iki šiol tebuvo perkami tik raumenys. Viena tik J. A. V. elgėsi žmoniškai. Nors sunkiai ėjosi įvažiuoti, bet Amerikoń patėko kvotos keliu ir senas ir jaunas. Visa iki šiol vykusi emigracija yra tik darbo jėgos medžiojimas. Tegali išvažiuoti tik jauni vienguniai vyrai ar netekėjusios moterys, o šeimos ir savo metais neatitinką tiems reikalavimams yra išjungti.

Viso pasaulio lietuviai supranta šį tremtinių vargą. Ir juose plaka ta pati lietuviška širdis. Visi tiesia ranką "samanotos bakužės" vaikams, nes šiandien visi lietuviai turi laikytis vieningai, greta gretos, ranka rankon ir kovoti už bendrą tikslą, už Lietuvos laisvę. Kovojama visokiais būdais. Mūsų politikai ir diplomatai klibina svetimų valstybių valdžių duris. Mūsų jaunimas mokosi, kad būtų naudingas tėvynei ir žmonijai. Menininkai kuria ir visi, kas gali, dirba, ir viską aukoja Lietuvai.

Tremtinių akys nukreiptos į Amerikos lietuvius, į antrąją tėvynę. Iš ten visais laikais lietuviai susilaukė daugiausia paramos ir užuojautos. Jūs daug padarėte. Jūsų parama, pastangos yra dideli darbai istorijon užrašyti aukso raidėmis. Būkite ir toliau tie didieji rėmėjai, tauriejį žmonės, nes tauta turi gyventi, turi būti Lietuva! Atsiminkite, nors ir menkiausį daikteli nors valgio šaukštą duodami tremtiniams, jau aukojate Lietuvai, visų nuskriaustai ir apleistai tėvynei. Ji guli karste, ir priešai nori ją palaidoti. Argi mes, jos vaikai, ramiai žiūrėsime į jos laidotuves! Ji prisikels, nes mes tikime į Dievą ir teisingumą. Mūsų darbu, pastangomis ir aukomis ji vėl kops į šviesesnį rytoją.

PAULIUS JURKUS

Palengvinkime tremtinių naštą, sušelpkime juos! Aukas siųskite United Lithuanian Relief Fund of Amer-

LIETUVIŲ VAIKŲ IR NAŠLAIČIŲ LABDAROS KOMITETO RAPORTAS

(Sutrumpintas.—Redakcija)

Jau keli metai, kaip į Ameriką pradėjo atvykti Lietuvo našlaičiai, gyvenę Vokietijoje ar kituose kraštuose, kaip D. P. Jiems čia atvykus, mes, Amerikos lietuviai, pageidaujame, kad jie, kaip buvę Lietuvos dukros ir sūnūs, kad tokiais ir pasiliktų savo dvasioje. Todėl, jiems atvykus į šią šalį, mes stenkimės surasti prieglaudą lietuvių tarpe, kad nebūtų pagrobti kitų tautybių.

Prie BALF'o yra isteigtas Lietuvių Vaikų ir Našlaičių Labdaros Komitetas, kuris, pagal savo geriausį supratimą ir išgalę stengiasi kiekvieną atvykstantį našlaitį priglausti ir aprūpinti—nežiūrint jo religijos, bet kad tik būtų lietuvis.

Nevisada būna lengva surasti lietuvių šeimas, kurios galėtų priimti našlaitį. Yra visokių reikalavimų iš Catholic Committee, per kurią tie našlaičiai atvyksta. Tas Komitetas yra labai atsargus. Šeimos, kurios nori priimti našlaitį, turi būti padorios, tam tikro amžiaus; turi turėti atskirą kambarį dėl to našlaičio ir daug kitų reikalavimų. Catholic Committee labai žiūri, kad apgyvendinimo vietą būtų visais atžvilgiais tinkama našlaičiui, tas, žinoma, liečia ir gimnazijos pastoges. Jeigu kuri šeima nebūna užtvirtinta (approved) Social Worker, nemeskite visą kaltę ant mūsų Komiteto, nes mes visos galės ant jų neturim ir tik bandom prisilaikyti Catholic Committee įstatymų ir reikalavimų.

Tik ką atvažiavę našlaičiai būna apgyvendinti Bronx Shelter, New Yorke. Ten mūsų Komitetas duoda jiems po $5.00 į mėnesį, dėl jų smulkių išlaidų, iki suranda šeimą arba kitą tinkamą vietą dėl jų apgyvendinimo. Tuojau pradedam ieškoti jų giminių ir norinčių globoti šeimų per spaudą, ir susirašinėjant laiškais.

Iš pirmesniųjų atvykusių našlaičių, dvi jau yra ištekėjusios už Amerikos lietuvių ir labai gražiai gyvena.

Daugelis našlaičių jau yra apsirūpinę gana gerais darbais ir jau yra savarankiški.

Tie, kurie pasilieka mūsų žinioje, tai yra nepilnamečiai, mokyklose, pas gimines arba Foster Parents, apie kuriuos darome pranešimus.

Vasaros metu, kada mokyklos užsidaro atostogoms, mūsų mergaitės ir berniukai gauna įvairius darbus ir tokiu būdu užsidirba sau pinigų.

Mergaitės, kurios eina į mokslą, gauna po $10.00 į mėnesį iš mūsų Komiteto, kaip pav. knygoms ir kitoms smulkioms išlaidoms. Vienas berniukas, kuris lanko High School Marianapolyje, gauna $5.00 į mėnesį.

Iki šiol atvyko sekančio amžiaus našlaičiai, kurie buvo mūsų žinioje:

Amžius	Skaičius	
13 mėn.	1	
9 metų	1	
13 "	1	
14 "	2	
15 "	1	
16 "	11	
17 "	8	
18 "	26	Viso 51

Pereitais metais iki šiam laikui atvyko 37 našlaičiai.

Kaslink tikybos, tai didžiuma našlaičių yra katalikai. Pavyzdžiui 45 katalikai, 5 liuteronai ir vienas graikų ortodoksas. Pagal jų tikėjimą bandom surasti jiems tokio pat tikėjimo ir šeimas—globėjus.

Žinoma, kiekvienas našlaitis turi savo skirtingą problemą, bet asmeniškų problemų mes čia nesvarstysim. Aš čia turiu kiekvieno našlaičio apsigyvenimo vietą ir kas įdomauja, galiu suteikti informacijas apie juos.

Našlaičių Komiteto darbas greitu laiku padidės, nes kaip žinome, už kelių mėnesių atvyks daug tremtinių ir jų tarpe bus daug našlaičių, kuriems bus reikalinga prieglauda ir aprūpinimas. Turėkit visi mintyje, kad šitie vaikeliai dar neturės jėgos nei sveikatos, kad galėtų sau duonos kąsnį užsidirbti. Jie išties savo rankeles į mūsų širdį ir bus kiekvieno lietuvio pareiga sustiprint tuos, išvargusius našlaičiuis. Tad, kada bus jūsų kolonijoje koks nors šaukimas dėl pagelbėjimo našlaičių, nepamirškit, kad jie yra Lietuvos vaikeliai.

Finansinė Atskaita

Balansas 1947 m. spalių 1 d. buvo	$4,928.08
Įplaukų nuo 1947 m. spalių 1 d. iki 1948 m. rugsėjo 30 d.	2,657.75
Viso	$7,585.83
Viso išmokėta	$1,242.49
Kasoje pasilieka	$6,343.34

Duodu seimui pasiūlymą, kad leistų pervažiuoti Amerikoje per lietuviškas kolonijas vienai mūsų atvažiavusiai tremtinių motinai, kuri galėtų supažindinti Amerikos lietuvius su našlaičių vargais ir kartu parinktų dėl jų aukų.

Ieva Trečiokienė,

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMASIS KOMITETAS

Kun. Jonas F. Baltusevičius, Dv. Vad., 1703 Jackson St., Scranton, Pa.
Leonardas Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Adv. Jonas J. Grigalius, Vice Prezidentas 52 G St., So. Boston, Mass.
Vincas T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
Petras J. Karalauskas, Iždininkas, 18 Garrahan Street, Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa.
Jurgis K. Venslovas, Iždo Globėjas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, O.
Vincas Abromaitis, Iždo Globėjas, 118 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. J. Valibus, Dr. Kvotėjas, 104 So. Maple Ave., Kingston, Pa.
Matas Zujus, Redaktorius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Pranas Katilius, 1059 Blair Avenue, Scranton, Pa.
Vincas Grieštaraitis, 84 Division Street, Pittston, Pa.
Leokadija Žemaitytė, 1419 N. Main Street, Scranton, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Pranas Rakauskas, 171 Crary Avenue, Binghampton, N. Y.
Pranas Andrulionis, 12 Cottage Street, New Britain, Conn.
Kazys D .Rubinas, 10503 Edbrooke Ave., Roseland, Illinois

TEISMO KOMISIJA

Juozas Batvinskas, 94 Fulton Street, Wilkes-Barre, Pa.
Petras P. Muliolis, 6606 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Petras Mėdonis, 9080 Beverly Court, Detroit, Mich.

SVIETIMO KOMISIJA

Kun. Pranas M. Juras, 94 Bradford Street, Lawrence, Mass.
Kun. Dr. A. G. Rakauskas, 100 Freeport Rd., New Kensington, Pa.
Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Bronė Rakauskienė, 171 Crary Avenue, Binghamton, N. Y.
Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
Kun. Vytas Žemaitis, 258 Slocum Street, Kingston, Penna.

JAUNIMO KOMISIJA

Vincas Matikevičius, 285 Mosier Street, Nanticoke, Penna.
Reimondas Deškauskas, 16 Mill Street, Pittston, Penna.
Leona Bagdonaitė, 68 Elm St., Plymouth, Pa.
Jurgis Plitnikas, 55 Pierce Street, Plymouth, Pa.
Kun. Wm. Kwinn, 111—4th Street, Spring Valley, Illinois

Sis Margas Pasaulis

Rašo GINTRŪNAS

KRITO KALAKUTAS

Padėkonės Dienai besiartinant, petingas Ščigelis galste galėdė pamatyti ant šventės stalo gerai iškeptą kalakutą.

"Ščipinėli," jis tarė savo draugui, "kiekvienais metais esu pripratęs Padėkonės Dieną kalakutienos valgyti. Bet šiemet menkas medžiojimas, mažai buvo kiškių; kurapkų beveik nematėm—gal būt, per daug buvo sausa. Be to, "fainą" jau kartą užsimokėjau. Vienok, dar sykį išmėgink savo laimę. Eikiva kalakutauti."

"Sutinku, brolau. Girdėjau, kad yra daug laukinių patinų žepskio girioje. Mano šautuvas naujas; kulkų apščiai turiu. Tai ko daugiau reikia? Pirmyn į girią!"

Numaršavę girion, abu prieteliai šnipinėdami ėjo per beržyną. Abu eina, lyg ant kiaušinių, bet jokių paukščių nebematė—nei patinų, nei patelių. Po kiek laiko, liesajam Ščipinui nusibodo toks medžiojimas. Jis rengėsi gardžiai žiovauti, bet storulis Ščigelis bakstelėjo jam į pečius ir piktai prakošė pro dantis:

"Šuš! Ar nori paukščius išgąsdinti? Tyliai bei ramiai eikiva per girią."

"Orait, Ščigeli," cyptelėjo sudžiūvėlis jo sėbras. "Bet čia tyla, kaip kapinėse. Visi paukščiai tur būt, miega. Grįžkime namon."

"Ar tu kvailas? Juk ką tik pradėjom medžioti . . . Šuš! Matau ką! Žiūrėk! Ten į tą krūmą įšoko koks šešėlis. Gal būt kalakutas."

Ir taikydamas į krūmą, medžiotojas Ščigelis paleido šūvį. Aidas nuaidėjo net į Švampudlės kaimą. Dūmų kamuolys ritosi į padanges, o pabūgę paukščiai iš visų kampų pakilo spartais ir kvaksėdami išnyko kažin kur.

"Pataikiau, pataikiau!" linksmai riktelėjo Ščigelis. "Ve, saujelė plunksnų, o ten guli didelis laukinis kalakutas—patinas. Kalakutiena jau užtikrinta Padėkos Dienai. Anei cento mums nekainuos."

Tik staiga iš pasalų pasigirdo balsas:

"Ei, latrai! Ką jūs čia darote, mano paukščius galabydami?"

"Kokius paukščius?" atrėžė petingas Ščigelis. "Čia laisva žalis, laisvai ir šaunam. Užsidaryk armoniką, net gausi per . . . Vaje, vaje, Ščipinėli, tai zemskis [illegible]

seis jums tas nušautas kalakutas. Rytoj ketinau į jomarką važiuoti su mano augytais kalakutais, o jūs, prarūgėliai, čia žudot nekaltus paukščius. Ir dar taip arti namų. 'Fainos' bus 25 doleriai."

LIETUVIŠKO MENO PYNĖ EICHSTATE

Rugsėjo 18 d. Eichstatto-Rebdorfo lietuvių kolonijos gyventojai turėjo progos pasigerėti lietuviškos muzikos, žodžio, dainos ir šokių pyne. Tai buvo jaukus literatūros-meno vakaras, kurį suruošė Eichstatto lietuvių gimnazijos Maironio vardo ateitininkų kuopa, talkininkaujant Schw. Gmundės, K e m p t e n o, Augsburgo ir Muncheno moksleiviams ateitininkams. Jaunieji menininkai neįprastai gausiai susirinkusiai publikai parodė visa tai, ką jie šiose sunkiose sąlygose galėjo išmokti. Programa, kuri truko apie dvi valandas, buvo gausi ir įvairi.

Po poros greitai prabėgusių valandų kolonijos jaunimui buvo suruoštas lietuviškoj dvasioj pasilinksminimas. Labai gražų ir malonų įspūdį padarė tarp moderniškų šokių įpinti ir dažni mūsų tautiniai šokiai, kuriuos jaunimas su pamėgimu šoko.

Stan. Barzd.

Lapkričio 23. 1918 m. Konstantinopoly numirė Adomas Mickevičius.

PRAŠO DARBO IR BUTO GARANTIJOS

Aš, Vytautas Pajaujis, sūnus Mykolo, 38 m. amžiaus, su žmona Elena, 36 m. amžiaus ir 10 metų dukrele Danute Irena, kilęs iš Padovinio km., Liudvinavo v., Marijampolės apskr., gyvenantis Schwenningen A. N. Baren Str. 4, French zone, Germany, ieškau geraširdžių žmonių, kurie galėtų man parūpinti darbo ir buto garantiją, tuo būdu padėdami man su šeima imigruoti į U. S. A. Dirbtume nežiūrint kokį darbą. Iš profesijos esu mokytojas, bet paskutinius 4 metus dirbau Vokietijoje darbininko darbą. Geraširdžiams iš anksto dėkoju

PAIEŠKO

Ieškau mano švogerio brolį Juozą Vabalą anksčiau dirbusį Amerikoje prie bažnyčios centralinio šildymo. Dabartinio adreso nei darbovietės nežinau. Prašau atsiliepti jį patį, arba kas apie jį žinote—praneškite. Mano adresas: Stasys Šilkas, D. P. camp, [illegible] Trappstein, Germany, U. [illegible]

"GARSO" KNYGYNE

GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTASIS RAŠTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS

J. E. Arkiv. J. Skvirecko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalų Darbų aprašymą; laiškus Apaštalų: Šv. Povilo, Šv. Jokūbo, Šv. Petro, Šv. Jono, Šv. Judo ir gilųjį ateinančių iš ano pasaulio dalykų Apreiškimą, surašytą apaštalo Šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzaus darbai ir stebūklai.

ŠVENTASIS RAŠTAS tai yra KNYGA knygų. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų broliams, kurie yra karo audrų išblaškyti. Jie yra laba. išsilūgę lietuviškų knygų. Stipriais audeklo apdarais $3.00; popierininis viršeliais—$2.00.

ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS
(English-Lithuanian Dictionary)

Mes siūlome jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra laikomas vienas iš geriausių. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes jums siūlome bargeną—atiduodame už $3.00.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—
Skaitymai Kiekvienai Dienai

Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai apveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. Kaina tik $4.00. 15c perkant 5 ar daugiau.

KATEKIZMAS—Anglų ir Lietuvių Kalbose

Parašė kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Milauskas. Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtosios kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalba. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai. Kaina: 20c už vieną; 18c perkant 5 ar daugiau.

"VAI LĖKITE DAINOS"—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys

Paruošė KUN. J. DABRILA. Papildytą rinkinį išleido kun. Pr. Juras. Knyga 220 puslapių, nedidelio formato. Telpa 233 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. Kaina 1 (vienas) doleris.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai surašyti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJA
73 E. South Street (P. O. Box 32) Wilkes-Barre, Penna

VIETINĖS ŽINIOS

LANKĖSI

Pirmadienį, lapkričio 1-mą, Susivienymo centre lankėsi generaliniai organizatoriai Juozas Kazickas ir dr. Vytautas A. Dambrava. Jie su centro sekretorium Vincu T. Kvetku ir iždininku Petru J. Karašausku svarstė planus būsimam didžiuliam Susivienymo naujų narių vajui. Neužilgo tie planai bus sutvarkyti ir paskelbti visų narių žiniai. Dr. V. A. Dambrava Lowell, Mass., gavo apie 40 naujų narių. Jų aplikacijos jau randasi centro ofise.

A. A.
Mirusiems

A. a. Teklė Giedraitienė, numirė spalių 26-tą savo dukters Mrs. J. Snyder namuose, 523 Slocum St., Swoyerville, palaidota spalių 29-tą iš Luzerne Šv. Onos bažnyčios parapijos kapinėse, Lehman. Paliko tris dukteris, sūnų, 12 anūkų ir 12 proanūkių.

A. a. Ona Konsevičienė, gyv. 481 East South St., Wilkes-Barre, numirė spalių 28-tą, palaidota spalių 30-tą iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Paliko du sūnus, dukterį, 8 anūkus ir 4 proanūkus.

A. a. Juozas Dirvonskis, pirmojo pasaulinio karo veteranas, numirė spalių 29-tą savo namuose, East End Boulevard (R. D. 1), Wilkes-Barre. Paliko žmoną, sūnų ir seserį.

A. a. Marė Šuldickienė, gyv. 54 Sylvanus St., Wilkes-Barre, numirė spalių 23-čią, palaidota iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko sūnų, dukterį ir brolį.

A. a. Vincas Savickas, gyv. 274 Stanton St., Wilkes-Barre, numirė spalių 29-tą, palaidotas lapkričio 3-čią iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko žmoną, sūnų, tris dukteris, 7 anūkus ir seserį.

A. a. Juozas Meilanis, gyv. 472 East South St., Wilkes-Barre, numirė spalių 30-tą, palaidotas spalių 14-tą iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko žmoną, sūnų, 3 dukteris ir tris anūkus.

Gėdijas Apsidrausti

Apdraudos agentas:

— Dėlko tamsta neapsidraudi?

— Mat, gėdijas mąstyti, kad po mirties būsiu daugiau vertas, negu gyvas būdamas.

DAR AŠTUONIS NACIŲ GENEROLUS SURADO KALTAIS

Nuernberg.—Spalių 28-tą militarinis U. S. teismas paskelbė suradęs kaltais 8 nacių generolus. Karo laiku jie yra papildę didelių kriminalų prieš žmoniją. Du išteisinti—tarp jų yra vienas admirolas Otto Schniewind.

Teisti ir surasti kaltais šie: generolas Hans Reinhard, vadovavęs vokiečių armijoms Lenkijoj, Holandijoj, Jugoslavijoj ir Rusijoj; gen. Hans Salmuth; gen. Karl Holldt; gen. Karl von Roques; gen. Herman Reinecke; gen. Walter Warlimont; gen. Otto Wochler ir gen. Rudolpf Lehmann.

Aukščiau išvardinti generolai karo laiku ėjo aukštas atsakomingas pareigas. Didžiausias jų nusikaltimas—žudynės nelaisvių karių ir civilių gyventojų.

ARGENTINOJ ĮSIKŪRĖ LIETUVIŲ TEATRAS

Buenos Aires Lietuvių Klūbo salėje vaidino Europos lietuviai artistai Argentinoje susibūrę į jų organizuotą teatrą "Garnys".

Pirmiausia buvo parodytas vaizdelis "Tėviškės aidai." Prie estų dailininko R. Lepvalts nupieštos dekoracijos duetu deklamavo ištraukas iš lietuvių poetų kūrinių Juozas Valentinas ir Beatričė K. Kerbelienė.

Paskui buvo suvaidinta "Šeimos idilija," režisieriaus J. Valentino parašyta vieno veiksmo komedija.

Be Lietuvių Klūbo scenos garnieičiai tą pačią programą patiekė lietuvių parapijos salėje.

LRKSA 13 KUOPOS NARIAMS

Baltimore, Md.—Svarbus 13-tos kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 7, tuoj po sumos paprastoj vietoj. Veikimo komisija priduos savo planus kuopos gerovei. Dalyvaukite visi nariai ir narės, tai nereikės sakyti, kad tik du ar trys viską padarė.

Kviečia *Kuopos Valdyba*

JŪSŲ AUKA NUŠLUOSTYS MOTINOS AŠARĄ, MATANT JOS BADAUJANTĮ KŪDIKĮ. AUKOKITE TREMTINIŲ VAIKUČIAMS! Aukas siųskite—United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

RINKTINĖS
MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuvių Kalba Išleistą Maldaknygę Prieinama Kaina. Pasinaudokite Proga.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina $3.50.

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštais viršeliais, papuošta lietuviško stiliaus kryžiumi, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų palmti iš Mišiolo. Evangelijos sekmadieniams ir bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės maldos iš Mišiolo). Graudūs verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į Švč. Sakramentą. Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlaidus. Labai daug įvairių maldų su atlaidais. Nurodoma gyvenimo pagrindai—atspausdinta visi poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba g aži.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės

Sutaisė KUN. J. K. MILIAUSKAS. Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad šmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodais apdarais (originalė kaina $1.50)	1.00
MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų)	.50
MALDŲ VAINIKĖLIS, juodais apdarais	.40

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

Norwood, Mass.

Pagerbė Šv. Jurgio Lietuvių Parapijos Kleboną ir Vikarą

Spalių 24 dieną A. L. R. K. Federacijos 10-tas skyrius surengė bankietą pagerbti kleboną kun. F. E. Norbutą jo 20 metų kunigavimo sukakties ir kun. A. F. Janiūno priimtuvių proga.

Bankiete dalyvavo daug žmonių—parapijiečių ir iš kitų miestų svečių (virš 300). Iš Cambridge dalyvavo lietuvių parapijos klebonas kun. P. Juškaitis; iš Brocktono lietuvių parapijos vikarai kun. S. Saulėnas ir kun. A. Klimas; klebono kun. F. E. Norbuto sesutė, švogeris iš So. Boston ir kiti giminės; taip pat dalyvavo kun. A. F. Janiūno tėveliai iš Cambridge, Mass. ir kiti giminės.

Dvasios vadams pareikšta gražių linkėjimų, sveikinimų ir įteikta po dovanėlę.

Vakaro vedėju buvo redaktorius A. F. Kneižys.

Paties sukaktuvininko klebono kun. F. E. Norbuto kalba buvo labai turininga. Pirmiausia jis tarė padėką už surengimą, už atsilankymą i bankietą ir už dovanėlę. Toliau jis priminė, kad žmogus yra Dievo sutvertas, tad visi yra lygūs, nežiūrint kokios būtų profesijos ir luomo—nėra skirtumo, tik skirtingi vardai. Didžiausias mūsu gyvenimo uždavinis pažinti ir itikti Dievui tai mes tikrai atsieksime tikrą gyvenimo kelią. Jo kalba visiems labai patiko.

Prieš 20 metų, kada Norwoode klebonavo kun. V. K. Taškūnas kun. F. E. Norbutas buvo klieriku, jis atostogu laiku mokydavo vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti ir daug padėdavo kun. V. K Taškūnui parapijos darbe. 1947 metais klebonui kun. S. P. Kneižiui mirus, kun. F. E. Norbutas užėmė šv. Jurgio lietuvių parapijos klebono vietą. Kun. F. E. Norbutas sekmingai veda parapijos reikalus, gražiai sugyvena su parapijiečiais ir yra visų žmonių mylimas. Yra šviesus visuomenininkas.

Kun. A. F. Janiūnas taip pat padėkojo už surengimą, atsilankiusiems į bankietą ir už dovanėles. Jo aiški lietuviška kalba nustebino susirinkusius, nes kun. A. F. Janiūnas yra tik šiemet įšvęstas kunigu. Jis yra Amerikoje gimęs ir augęs, bet gražiai kalba lietuviškai ir labai uoliai darbuojasi su lietuvišku jaunimu ir organizacijose. Jis tik keli mėnesiai Norwoode, bet jau daug parodė veikimo.

Tad norwoodiečiai džiaugiasi turėdami jaunus gerus dvasios vadus—kleboną kun. F. E. Norbutą ir vikarą kun. A. F. Janiūną.

Dievas te užlaiko juodu ilgiausius metus! *Žvalgas*

Chicago, Ill.

Pagerbė "Moterų Dirvos" Redaktorę S. Sakalienę

Lapkričio mėn. 7 d., šių metu, Aušros Vartų parapijos salėj, Chicago, įvyksta gražus ir reikšmingas vakaras pagerbimui Sofijos Sakalienės jos "Moterų Dirvos' redagavimo 25 metų jubiliejaus proga.

Šis bankietas yra rengiamas M. S. 55 kuopos iniciatyva, kurioj Sakalienė pirmininkauja jau per daugelį metų; į talką atėjo centro valdybos narės: vice pirm. V. Galnaitė, rašt. A. Poškienė ir buvusios c. v. narės: J. Čepulienė, M. Paukštienė. Iš rengimo komiteto pusės, jau atlikta visi prisirengimai. Dabar tik laukiama viešnių-svečių, kuriuos vietinė 55-ji kuopa ruošiasi priimti ir pavaišinti skaniai pagaminta kalakutienos vakariene.

Laikraštininko darbas, žurnalistinis darbas yra sunkus, įkyrus ir nedėkingas. Jam reikia pasišvęsti, įdėti daug sielos. Sofijos Sakalienės nelengvas darbas redaguojant "Moterų Dirvą" per 22 metus stovint prie organizacijos vairo, jos išlaikytas taktas, nupelnė jai ne vien sąjungiečių, bet mūsų visų pagarbą.

V. G.

Lapkričio 26, 1855. Kubiliuose gimė Jonas Jablonskis; numirė vasario 23, 1930.

MEETING THE CHALLENGE OF WORLD'S NEED TODAY

Mrs. Jeannie Willard, Newly Elected President of N.F.C. of A., Envisions Still Greater Service Fraternalism Can Give To Mankind.

When I accepted the presidency of the National Fraternal Congress of America, I fully appreciated the honor that was conferred upon me as well as the confidence expressed by my fellow fraternalists in my ability. Nor was I unmindful of the responsibilities that I assumed. Responsibilities, it seems to me, far more grave today than in normal years.

With these things in mind I shall with the guidance of Almighty God chart my course with the confident knowledge that all will be well. No man, or woman walks this way alone. I shall seek and welcome the advice and suggestions, not only of my fellow executives of the Congress but of all those who guide the destinies of the affiliated societies.

It is my belief that the slogan of the recent Fraternal Congress "Youth Unlocks the Future"—is one to hold before us in the days ahead. Indeed, youth does not alone "unlock the future," but youth has given and will continue to give of its best to defend and promulgate those great principles without which our future would indeed be dismal. We should rejoice in the knowledge that all we give to youth will be returned many fold to make a finer and better world.

I would stress this point. We should never for one moment forget that we are first and foremost a fraternal organization. There have been random rumors, emanating outside our ranks, that we are slowly submerging fraternalism to the pursuit of commercialism. In my opinion this criticism is decidedly unfounded and based upon ignorance of the true facts.

We of the fraternal world, it seems to me, are coming to more fully realize the beauty, the power and the worth of fraternity. Our organizations are financial giants. They are strong, they are safe, they are sure.

We are experiencing a revival of fraternal service. Recently one of the great organizations of this Congress advanced the idea of "Fraternity in Action." This was gladly seized on by many fraternalists and all profited by participation in the program. By "Fraternity in Action" we do not mean just a revival of ritualistic ceremonies, though we are building rapidly along that line, but the main object now of the fraternal program is doing something for others, rendering service when and where needed.

This is no new program. For never in our country's most desperate hour of need has the spirit of fraternalism faltered. It has gone steadily forward extending the strong right hand of sympathy and constructive service to its members, and others in need of aid or comfort, and provided a dependable future for the beneficiaries of those members who have passed on. The world is in greater need of fraternalism today than ever in its history and it is our firm belief that the members of this Congress are meeting this challenge.

Impressed with these thoughts, and with strong hearts and unfaltering faith in God, let us strive for greater heights and a wider field of service to mankind.

JEANIE WILLARD

Philadelphia, Pa.

Federacijos Remėjų Susirinkimas

Pirmininkaujant viengenčiui Juozui Biržiečiui, o raštininkaujant panelei Onai Unguraitei, trečiadienį, spalių 27-tą vakare, Šv. Jurgio parapijos mokyklos kambary įvyko gan gausus Katalikų Federacijos remėjų susirinkimas tikslu išklausyti pranešimų iš Katalikų Kongreso įvykusio Chicagoje. Pranešimus padarė klebonas kun. Ignas Valančiūnas ir prof. Antanas Salys.

Apie ateities veiklą kalbėjo prof. A. Salys, kun. Ig. Valančiūnas ir kun. Stasys Raila.

Jurgietis

Detroit, Mich.

LRKSA 265-tos Kuopos Narių Dėmesiui

265 kp. susirinkimai bus laikomi kas mėnuo antrą sekmadienį tuoj po sumos Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose.

Sekantis susirinkimas įvyks lapkričio 14-tą. Kas tik galite—atsiveskite naujų kaandidatų. Kuopai reikia parodyt savo veikimą naujų narių prirašyme. Lietuviams katalikams geriausia yra apsidrausti Katalikų Susivienyme.

M. Šimonis, sekr

Prašo Išaiškinti Deportuotų Pabaltiečių Likimą

Sąryšyje su Tarptautinio R. K. konferencija Stockholme, pabaltiečių komitetai įteikę konferencijos prezidentui memorandumą, kuriame prašoma Tarptautinį Raudonąjį Kryžių tarpininkauti ir sužinoti apie deportuotų Pabaltijo valstybiu piliečių apgyvendinimo vietas ir gyvenimo sąlygas. Norima organizuoti jiems pagalbą. Memorandume nurodyta, kad sovietų įstaigos deportavusios apie 300,000 pabaltiečių ir deportacijos vis dar tęsiasi. LLVSB

Alletown, Pa. — Spalių 30-tą automobiliaus nelaimėje žuvo 7 vaikų motina Mrs. Margaret Hartranft, 36 metų, ir jos trijų metų sūnų Blaine.

Kai kurie lietuviai Anglijoje jau įsigijo namus. Tokių taupių tremtinių yra Rochdalėj, Manchestery, Bradforde, Coventry ir kitur.

HE, TOO, PLAYS LONG ODDS

If your young son, about fifteen years old, went into a cigar store and played the slot machines where the odds are so great against him and lost his money, you probably would give him a good talking to! If he did the same stunt again the next week, you probably would become quite indignant and lay the law down!

Yet, the insurance man who tries to play the game of getting applications out of a few poor old prospect cards or through accidentally running into a buyer on the streets is no better than the kid mentioned above. The odds are just as great against one as the other. —Hugh Bell

The cynic makes fun of all earnestness; he makes fun of everything and everyone who feels that something can be done . . . But in his heart of hearts he knows that he is a defeated man and that his cynicism is merely an expression of the fact that he has lost courage and is beaten.

—George E. Vincent

The cynic makes fun of all earnestness; he makes fun of everything and everyone who feels that something can be done . . . But in his heart of hearts he knows that he is a defeated man and that his synicism is merely an expression of the fact that he has lost courage and is beaten.

—George E. Vincent

Every civilization rests on a set of promises . . . If the promises are broken too often, the civilization dies, no matter how rich it may be, or how mechanically clever. Hope and faith depend on the promises; if hope and faith go, everything goes.

—Herbert Agar

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ BANKINĖJ ĮSTAIGOJ

taupymai šiandien greičiau užtikrina geresnį gyvenimą rytojaus. Čia taupymai auga nuošimčiais ir yra saugūs po Federal Insurance Corporation.

Kiekviena taupmena garantuojama iki $5.000.00.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N

6712 Superior Ave. HE. 2498

MENTAL HEALTH FACT SHEET

I. EXTENT OF MENTAL ILLNESS

1. Nearly 700,000 people in the United States are patients in mental hospitals.
2. Approximately 300,000 are in their communities unable to gain admittance.
3. One out of twenty 15 year olds will some day be a patient in a mental hospital.
4. One out of ten persons are sufficiently sick mentally to require medical attention.
5. Fifty-three per cent of all hospital patients are in mental hospitals.
6. One-quarter of a million patients are admitted to such hospitals every year.
7. One-half of these are new cases.
8. About half the patients of general medical practitioners are suffering from nervous and emotional disorders.
9. About one-third of those admitted to general hospitals are suffering from nervous and emotional disorders.
10. One out of eight men were rejected by the armed forces for neuropsychiatric reasons.
11. About one-third of the medical discharges from the armed force were for neuropsychiatric reasons.
12. A large percentage of the cases calling for special attention by social agencies, courts and public schools are handicapped by mental disorder or defect.

II. FACILITIES ARE INADEQUATE

1. Mental hospitals throughout the United States are over-crowded about ten per cent on the average. Many much more seriously.
2. Ninety-seven per cent of hospitalized mental patients are in tax-supported hospitals.
3. Most communities in the United States have no psychiatric clinics.
4. Personnel cannot be trained fast enough to meet hospital and clinic needs.
5. Funds available for the maintenance and treatment of mental patients do not provide adequate housing, food, clothing and other necesities.
6. For most patients there is insufficient medical service.
7. There are only 4500 psychiatrists in the United States.
8. Ten thousand new psychiatrists are needed.
9. Psychiatric social workers, psychologists and nurses are similarly in short supply.
10. Psychiatric education in medical schools is in need of drastic improvement.
11. The American Psychiatric Association recommends $5.00 a day for acute cases and $2.50 a day for continued treatment cases in order to provide adequate service in mental hospitals. No state has met this standard.

III. THERE IS HOPE AHEAD

1. Scientific treatment results in the discharge as recovered of 17% of the patients in mental hospitals, and 29% are discharged as improved even with the present insufficient staff and other facilities.
2. Newer methods of treatment are even more promising.
3. There is little evidence that mental disease is increasing. As our clinics and hospitals increase the existence of cases becomes more evident.
4. One-half the patients in mental hospitals are due to one form of mental disease—dementia praecox on the treatment of which definite progress is being made.

The formation of right habits is essential to your permanent security. They diminish your chance of failing when assailed, and they augment your chance of recovery when overthrown.—John Tyndall.)

VILKAS IR STIRNIUKAS

Kadaise senas vilkas,
didžiulio raisto šeimininkas,
pagiryje užsispeitė stirniuką.
Iš karto jam galvos dar nenusuko,
bet ėmė bartis: "Tu žvitraki!
Dar per mažai tave visokios audros plakė!
O ko čia vaikštinėji pagiriais?
Juk jau dairais,
kad man ką nors pačiuptum
ir su grobiu paspruktum."

Dėl tokio priekaišto nelabo
Stirniukas nemažai nustebo,
"Atsiprašau," atsakė. "Ko tau reikia?
Mąn aikštės ir užsėkai maistą teikia.
Į tavo šlapią raistą aš visai nesidairau
ir niekam pikto nedarau.
"Melagi!" tarė vilkas sukrutėjęs.
Ar nenutilsi man plepėjęs!
O kas gi čia zuikius išgaudo?"

Stirniukas dar labiau nustebo
ir žiūri, kaip pritrūkęs kvapo.
"Aš," sako, "neimu nei gyvo nei papiauto
Man maistas—žolės ir lapeliai,
Kurie per vasarą saulutėj želia."
"Tai tu, begėdi,
mėsos neėdi
ir kraujo nelaižai?
Nusukti sprandą tau mažai.
Gana jau! Mano kaimynystėj
tokie poneliai teišnykstie!"

Ir vilkas griebė ramųjį kaimyną
ir nusivilko į giliausią tankumyną.

A. Giedrius

GELBĖKIME VAIKUČIUS TREMTYJE, BŪKIME MIELASIRDINGI! Aukas siųskite UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas

SESTOJI LAIDA

Kaina: 20c už vieną; 15c perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalba. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.